

Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Korraldusega kehtestatakse inimese elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi kaitseks COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 leviku tõkestamiseks karantiinis viibimise nõuded.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Haridus- ja Teadusministeeriumi ja Riigikantselei ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 ning § 28 lõikes 8 sätestatut.

Käesoleva korraldusega reguleeritakse, millistel tingimustel on võimalik Terviseametil edastada SARS-CoV-2 RT-PCR testi positiivse tulemuse saanud õpilase andmed koolile või koolieelses lasteasutuses käiva lapse andmed koolieelsele lasteasutusele (edaspidi ka *haridusasutus*).

Korraldusega nähakse ette edastatavate andmete koosseis (testi tegemise aeg, isiku ees- ja perekonnanimi ning nakkusohtliku perioodi andmed). Andmed edastatakse üldhariduskooli, kutseõppeasutuse ja koolieelse lasteasutuse juhile või tema määratud isikule ning kutseharidusasutuse või üldhariduskooli puhul ka koolitervishoiuteenuse osutajale.

Koolitervishoiutöötajal õigus terviseandmeid töödelda juba kehtiva õiguse kohaselt sotsiaalministri 13. augusti 2010. a määruse nr 54 „Koolitervishoiuteenust osutava õe tegevused ning nõuded õe tegevuste ajale, mahule, kättesaadavusele ja asukohale“ alusel. Nimetatud määruse § 2 lõike 2 punkti 1 kohaselt kuulub koolitervishoiuteenuse hulka nakkuskahtluse korral nakkushaiguste leviku tõkestamise meetmete rakendamine ja nakkushaigega või nakkushaiguse kahtlusega isikuga kokkupuutunud isikute väljaselgitamine ning eeltoodust õpilase, lapsevanema, õpilase perearsti ja kooli direktori ning vajaduse korral Terviseameti informeerimine.

Seega piiritletakse korraldusega isikute ring, kellel tekib täiendavalt andmete töötlemise õigus. Andmete edastamise eesmärk on, et koolieelne lasteasutus, üldhariduskool või kutseõppeasutus tuvastaks SARS-CoV-2 RT-PCR testi positiivse tulemuse saanud isikuga koolis või lasteaias kokku puutunud isikud. Seejärel edastab haridusasutuse juht või tema määratud isik või kutseharidusasutuse või üldhariduskooli koolitervishoiuteenuse osutaja nimetatud teabe (nakatunuga kokku puutunud isikute andmed) Terviseametile lähikontaktsete määramiseks. Terviseamet on pädev isik tuvastama lähikontaktseid nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse alusel. Käesoleva korraldusega nimetatud põhimõtet ei muudeta.

Korraldusega luuakse selge ja piiritletud õiguslik alus andmete edastamiseks, mis on vajalik karantiini kui isikute liikumispiirangu ja viibimiskeelu rakendamiseks. Nimetatud piirangud kehtestab Terviseamet.

Korralduse punktiga 1 täiendatakse korraldust punktidega 3¹–3³.

Korralduse punktiga 3¹ nähakse koolieelsetele lasteasutustele, üldhariduskoolidele ja kutseõppeasutustele ette õigus saada Terviseametilt isiku kohta, kellel tuvastati SARS-CoV-2 RT-PCR testi positiivne tulemus, andmed, mis võimaldavad kindlaks teha temaga nakkusohtlikul perioodil kontaktis olnud isikud. Korralduses on sätestatud suletud loeteluna edastatavate andmete loetelu: testi tegemise aeg, isiku ees- ja perekonnanimi ning nakkusohtliku perioodi andmed. Terviseamet ei edasta muid terviseiga seotud andmeid käesoleva korralduse alusel.

Andmed edastatakse haridusasutuse (koolieelse lasteasutuse, üldhariduskooli ja kutseõppeasutuse) juhile või tema määratud isikule või üldhariduskooli või kutseõppeasutuse koolitervishoiuteenuse osutajale ehk äärmiselt piiritletud isikute ringile. Seejuures on koolitervishoiuteenuse osutajal tulenevalt oma ametist õigus terviseandmeid töödelda juba olemas. Seega laiendatakse andmete töötlemise õigust vaid õppeasutuse juhile või tema määratud isikule.

Nimetatud andmete edastamine on vajalik selleks, et koolitervishoiuteenuse osutaja ja haridusasutuse juht (või tema määratud isik) saaksid tuvastada positiivse testitulemuse saanud isikuga koolis kokku puutunud isikud ning edastada nimetatud teabe Terviseametile. Kehtiva korra järgi võib isiku tuvastamist võimaldavad andmed edastada vaid koolitervishoiuteenuse osutajale, kuid kellel ei ole õiguslikku alust jagada neid andmeid täiendavalt haridusasutuse juhiga. Seega peab kehtiva korra järgi Terviseamet või koolitervishoiuteenuse osutaja umbisikuliselt suunama haridusasutuse juhti ja personali, milliste isikute kohta oleks lähikontaktsuse kindlakstegemist võimaldavat informatsiooni tarvis. Koolidel ja lasteaedadel on võimalik saada Terviseametilt üksnes lakoonilist informatsiooni selle kohta, et teatud klassis/rühmas on positiivse testitulemuse saanud isik. Seega puudub efektiivne võimalus isikuga kokku puutunuid välja selgitada (koolil või lasteaial puudub võimalus seda kindlaks teha, kuna ei teata, kes on positiivse testitulemuse saanud isik) ning kool või lasteaed saab loota üksnes sellele, et positiivse testitulemuse saanud isik või tema seaduslik esindaja ise vastava informatsiooni koolile või lasteaiale edastab.

Seega on kehtiva korra alusel oluliselt takistatud korraldusega nr 212 ette nähtud karantiinikohustuste jõustamine. Kui puudub piisavalt selge teave viirusega nakatunud isiku kohta, on oht, et lähikontaktsete hulka hõlmatakse kas liiga kitsas või põhjendamatult lai ring isikuid. Esimesel juhul ei ole võimalik nakkushaiguse levikut efektiivselt tõkestada, COVID-19 haigega kokku puutunud isikud jäävad kindlaks tegemata ning eksisteerib viiruse levikuks koolis äärmiselt soodne pinnas. Teisel juhul laienevad piirangud ka neile, kellel pole tuvastatud viirusekandjaga puutumust olnud. Sellisel juhul riivatakse teatud hulga isikute õigusi põhjendamatult.

Koolitervishoiuteenuse osutaja, haridusasutuse juht või tema määratud isik edastab teabe selle kohta, kes on olnud SARS-CoV-2 testi positiivse tulemuse saanud isikuga kontaktis (lähikontaktis olnud isikute nimed ja lähikontakti aja), Terviseametile lähikontaktsuse määramiseks.

Seejuures on oluline märkida, et kool ega lasteaiad ei asu sellega tuvastama lähikontaktsust.

Käesoleva korraldusega ei muudeta nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 6 lõike 1 punkti 3 pädevusnorme. Nimetatud sätte kohaselt uurib tervishoiutöötaja nakkushaige nakatumise aega, nakkusallikat, nakatumise viisi, nakkuse levitegureid ja selgitab välja nakkushaigega kokkupuutunud isikud. Samas seaduses on nakkushaiguste ennetamisel ja tõrjel ning lähikontaktsuse tuvastamisel oluline roll Terviseametil, kes on pädev haldusorgan lähikontaktsust määrama. Pandeemia tingimustes võib Terviseamet rakendada kõiki teisi võimalusi oma ülesannete täitmisel, sh ametiabi. Käesoleval juhul kaasab Terviseamet haridusasutusi oma ülesannete täitmisse ning selleks on vajalik vastavaid andmeid töödelda.

Korralduse punktiga 3² nähakse ette, et haridusasutuse juhi määratud isiku töö- või ametiülesannetes peab olema sätestatud ülesanne, mille alusel tal tekib õigus töödelda punktis 3¹ nimetatud ülesande täitmise raames saadud andmeid, ja temaga on sõlmitud eraldiseisev konfidentsiaalsuskokkulepe. Konfidentsiaalsuskokkulepe peab hõlmama viidet andmetele, mida selle tööülesande raames tekib isikul õigus töödelda, ning sätestama kohustuse mitte avaldada teavet kolmandatele isikutele või võimaldada kolmandatel isikutel teabele ligipääsu.

Korralduse punktiga 3³ nähakse ette, et haridusasutuse juhil on keelatud punktis 3¹ sätestatud ülesande täitmisel isikuandmeid säilitada kauem kui kaks tööpäeva nende saamisest, välja arvatud juhul, kui isik annab selleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) artikli 4 punktile 11 ja artiklile 7 vastava nõusoleku või esineb muu õiguslik alus isikuandmete säilitamiseks isikuandmete kaitse üldmääruse kohaselt. Sarnane piirang on ka Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305 punktis 17 tegevuse eest vastutava isiku töödeldud (enamasti COVID-tõendiga seonduv kontroll) isikuandmete säilitamisega seonduvalt, kuid selle erinevusega, et praegusel juhul on õigus töödeldud isikuandmeid ka säilitada, kuna see on vajalik andmete töötlemiseks korralduses nimetatud ülesande täitmiseks (sh andmete edastamiseks Terviseametile). Seejuures on piiritletud aeg, kui kaua andmeid võib säilitada.

Käesoleva korralduse muudatusega luuakse koostoimes nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse ja isikuandmete kaitse üldmäärusega õiguslik alus õpilaste ja koolieelse lasteasutuse õppe- ja kasvatustegevustes osalevate laste terviseandmete töötlemiseks.

Isikuandmete kaitse üldmäärus (IKÜM) näeb ette, et isikuandmete töötlemine on lubatud mh juhul ning määral, milles see on vajalik vastutava töötleja juriidilise kohustuse täitmiseks. Korraldusega nr 212 pannakse koolidele kohustus tagada Terviseametile vajalik informatsioon SARS-CoV-2 viirusega nakatunud isikuga lähikontaktis olnud isikute kindlaks tegemiseks. IKÜM annab võimaluse igale liikmesriigile sätestada täiendavaid õiguslikke aluseid isikuandmete, sh terviseandmete, töötlemiseks. IKÜM artikli 9 lõike 2 punkti g kohaselt ei ole keelatud terviseandmete töötlemine, kui „töötlemine on vajalik olulise avaliku huviga seotud põhjustel liidu või liikmesriigi õiguse alusel ning on proportsionaalne saavutatava eesmärgiga, austab isikuandmete kaitse õiguse olemust ja tagatud on sobivad ja konkreetset meetmed andmesubjekti põhiõiguste ja huvide kaitseks“, ning punkti i kohaselt, kui „töötlemine on vajalik rahvatervise valdkonna avalikes huvides, nagu kaitse suure piiriülese terviseohu korral“ ning seda tuginedes liikmesriigi õigusele, millega nähakse ette sobivad ja konkreetset meetmed andmesubjekti õiguste ja vabaduste kaitseks.

Korraldusega nr 212 ehk kehtiva õigusaktiga, mis on kehtestatud seaduse alusel, nähakse ette kohustus isikuandmeid töödelda just rahvatervise ja avaliku huvi kaitse eesmärgil nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja ülesannete täitmiseks. Seejuures on korralduse punktides ette nähtud kaitsemehhanismid isikuandmete kaitseks, mille kohaselt peab olema andmeid töötlevale isikule kehtestatud konfidentsiaalsuskohustus, andmete töötlemise eesmärk on piiritletud ning isikuandmeid võib säilitada vaid piiratud aja, välja arvatud juhul, kui isik annab selleks nõusoleku või leidub muu õiguslik alus.

Korraldusega kehtestatav regulatsioon on kavandatud kehtima kuni 10. jaanuarini 2022. a, kui Vabariigi Valitsus ei otsusta teisiti.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette korralduse jõustumine. Korraldus jõustub 15. novembril 2021. a.

Korralduse punkti 3 kohaselt avaldatakse korraldus Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär